

SİYASİ ANALİZ

Erdoğan'ın Körfez Turu

H.16 Muharrem 1445 / M.03 Ağustos 2023

Hizb-ut Tahrir

Siyasi Analiz

Erdoğan'ın Körfez Turu

25 Temmuz 2023'te Emarat Al Youm sitesinin aktardığına göre, "Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, geçen hafta 3 Körfez ülkesine yaptığı geziyi "çok başarılı ve verimli" olarak nitelendirdi. Erdoğan, Pazartesi akşamı televizyonda yaptığı bir konuşmada, iş dünyasından kalabalık bir heyetle Körfez'e düzenlediği gezinin dış politika alanında "çok önemli bir adım" teşkil ettiğini kaydetti."

Türkiye Cumhurbaşkanı Erdoğan, 17-19 Temmuz 2023 tarihlerinde beraberinde 200'den fazla iş adamı ve önemli isimlerle birlikte Suudi Arabistan, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri'ne bir ziyaret gerçekleştirdi... Türk ekonomisi, gözle görülür bir şekilde yüksek enflasyondan muzdariptir. Körfez ülkelerinin uluslararası siyasi ilişkiler açısından Türkiye'den farklı bir yol izlediği bilinmektedir. Durum böyleyken bu ziyaretler salt ekonomik saikler mi yapılmıştır yoksa başka amaçları var mıdır?

Bu soruların cevabını açıklığa kavuşturmak için aşağıdaki hususlara bir göz atacağız:

1- Erdoğan'a 200'den fazla iş adamı ve önemli isimlerin eşlik ettiği bu ziyaret, Türkiye'nin ekonomik kriz yaşadığı, enflasyon oranlarının rekor seviyelere ulaştığı ve Türk lirasının sürekli değer kaybettiği bir döneme denk geliyor. Dolayısıyla bu ziyarette ekonomik konular ön plana çıkmıştır. Bu ziyarette yatırımdan sanayiye, savunmadan sağlığa, yenilenebilir enerjiden uzay sanayisine kadar birçok alanda 18 anlaşma ve ortak bildiriye imza atıldı. Türkiye ile Birleşik Arap Emirlikleri arasında 50,7 milyar dolarlık bir anlaşma imzalandı.

2- Türkiye ekonomik kriz yaşıyor ve fiyatlar sürekli artıyor. Resmi rakamlara göre Türkiye'de enflasyon yüzde 40'ın üzerinde seyrediyor ama resmi olmayan rakamlara göre enflasyon yüzde 100 seviyelerini aştı. "Çarşamba günü yayınlanan resmi verilere göre, Türkiye'de enflasyon Haziran ayında yıllık bazda yüzde 38,2'ye gerileyerek 18 ayın en düşük seviyesine geriledi. "Bağımsız" Enflasyon Araştırma Grubu (ENAG)'a göre ise, yıllık enflasyon yüzde 108,5 olarak hesaplandı..."

(05.07.2023 El Cezire)

3- Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası, Mayıs 2023 seçimleri öncesinde doları belirli seviyelerde tutabilmek için piyasaya yüklü miktarda dolar pompaladı. Bu durum Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankası'nın döviz rezervlerinin önemli ölçüde erimesine yol açtı. 28 Mayıs seçimlerinde 19,90 seviyelerinde olan dolar, şu an 27 seviyelerinin biraz altında seyrediyor. Böylece yılbaşından bu yana TL'nin dolar karşısındaki değer kaybı yüzde 28'i geçti. "Yetkililer ve bankacıların, Merkez Bankası'nın para birimini desteklemek için artık rezervlerini kullanmayacağını söylemesinin ardından salı günü erken saatlerde Türk lirası dolar karşısında 26,10 ile yeni bir rekor seviyeye ulaştı. Lira daha sonra 26.05 bandında seyretti ve böylece yılbaşından bu yana yüzde 28'den fazla değer kaybetti..." (27.06.2023 Arabi21)

4- Dolayısıyla Erdoğan, bütçe açığı, kronik enflasyon ve TL'nin değer kaybı ile mücadele etmek için yatırım ve finansman açısından bu ziyarete çok büyük umut bağlamıştır. "Bloomberg'de yer alan bir analizde, Erdoğan'ın konvansiyonel olmayan ekonomi politikaları yüzünden ülkeye yatırım yapmaktan kaçınan Batılı yatırımcılar açığını kapatmak için Arap dünyasındaki petrol zengini ülkelerle ilişkileri geliştirmeye çalıştığı kaydedildi..." (21.07.2023 aposto.com/)

5- Körfez ülkeleri ile ilişkileri kolaylaştırmak amacıyla Mehmet Şimşek Maliye Bakanı olarak atanmıştır. Erdoğan, İngiltere ve Körfez'deki yatırımcılarla iyi ilişkilere sahip olan ve daha önce görevden aldığı Mehmet Şimşek'i 28 Mayıs 2023 seçimlerinin ardından Maliye Bakanı olarak atadı. Etibank bursu ile İngiltere'deki Exeter Üniversitesi'nde yüksek lisans gören Şimşek, Londra'da

ekonomist, stratejist ve uluslararası kuruluşlarda yönetici olarak çalıştı... Maliye Bakanı olarak atanmasıyla Avrupa'dan para çekilmesi ve İngiltere'nin Türkiye'ye yönelik eleştirilerinin azaltılması amaçlanıyor. Bu nedenle Mehmet Şimşek haziran ayında Suudi Arabistan, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri'ni ziyaret etti. İngiltere'de finans çevrelerince tanınan ve finans kurumlarında çalışmış olan Mehmet Şimşek, Suudi Arabistan, Katar ve Birleşik Arap Emirlikleri'nde üst düzey görüşmeler gerçekleştirdi. "Geçen ay Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek ve Merkez Bankası Başkanı Hafize Gaye Erkan da Körfez ülkelerine ziyaretler gerçekleştirmiş ve "ekonomik iş birliği fırsatlarını" değerlendirmişti. Ekonomi yönetiminin yaptığı bu ziyaretlerin, Erdoğan'ın Körfez turunda yapılacak anlaşmalara zemin hazırlama amacı taşıdığı tahmin ediliyor..." (17.07.2023 www.indyturk.com/) Dolayısıyla Erdoğan'ın ziyareti, ekonomik zemin hazırlandıktan sonra gerçekleşmiştir.

6- Ankara, Kasım ayında yüklü miktarda borç ödemesi yapacak. Dış borç ödemelerini yapabilmesi için Kasım ayına kadar dış kaynak bulması gerekiyor. Bu yüzden dış kaynak arayışı için Körfez'deki yatırımcılara yöneldi. "JP Morgan, Türkiye'nin 2023 Temmuz-Ekim dönemi için aylık dış borç ödemelerinin 2,4 ila 3,5 milyar dolar arasında değişeceğini söyledi. Banka, Aralık 2023 ile Mart 2024 arasında ödenmesi gereken ağır dış borç ödemeleri olduğunu belirtti." (07.06.2023 www.bloomberght.com/)

7- Dolayısıyla Erdoğan'ın Körfez turunun arkasındaki ekonomik nedenler, siyasi nedenlere göre daha ağır basıyor. Atlantik Konseyi'nin internet sitesinde yer alan bir makale de bunu doğruluyor. "Atlantik Konseyi tarafından yayınlanan makalede, kıdemli araştırmacı Serhat S. Çubukçuoğlu ve Mouza Hasan Almarzooqi, "Türkiye'nin Körfez ülkeleriyle bağlarını güçlendirmeye tekrar ilgi duymasının ardındaki temel mantığın, sermaye akışını çekmek ve son yirmi yılda ekonomik büyüme sağlayan bir lider olarak Erdoğan'ın mirasını sürdürmesi." olduğunu söyledi." (21.07.2023 www.atlanticcouncil.org/)

8- Erdoğan'ın açıklamalarında da bu görülüyor: "Cumhurbaşkanı Erdoğan, Türkiye ile BAE arasındaki ticaret hacminin 10 milyar doları bulduğunu belirtti ve BAE'nin Türkiye'nin bölgedeki en önemli ticari ve ekonomik ortaklarından biri olduğuna dikkat çekti. Erdoğan, BAE ziyaretinde çeşitli alanlarda toplam değeri 50,7 milyar doları bulan 13 anlaşmaya imza atıldığını kaydetti..." (25.07.2023 Emarat Al Youm)

9- Ezcümle, Erdoğan'ın Körfez turu öncelikle ekonomik amaçlıdır. Ziyaretin enflasyonu düşürmek, TL'nin konumunu iyileştirmek ve dolayısıyla ekonomiyi yeniden dengelemek gibi salt ekonomik güdüden kaynaklandığını söylersek yanlış söylemiş olmayız... Bütün bunlar açıkça gösteriyor ki Müslüman ülkelerdeki gerçeklik, birliklerinin gerekliliğinden bahsetmektedir... Bu ülkelerin görünür görünmez zenginlikleri, halklarına yeterlidir, yoksulluklarını giderecek ve statülerini yükseltecektir... Şayet bunun bilincinde olsalardı, Allah'ın kardeş kulları olurlar ve gerçekten tek bir ümmet, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmet olurlardı.

كُنْتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ "Siz, insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz; iyiliği emreder, kötülükten meneder ve Allah'a inanırsınız." [Al-i İmran 110]

H.16 Muharrem 1445
M.03 Ağustos 2023